

‘Wij zorgen voor onze oude zusters als een kind voor zijn ouder’

Tom Heylen

In talrijke congregaties zijn er geen novicen meer. Gevolg: de taak van de zorg voor oudere medebroeders en -zusters wordt almaar lastiger. Enkele congregaties namen zelf het heft in handen om hun ouderlingen een thuis te bieden. In Leuven lieten de zusters van Maria bijna twintig jaar geleden hun eigen rust- en verzorgingstehuis optrekken. Zusters Lea en Thérèse vertellen hoe één en ander in zijn werk gaat.

Zusters voor zusters

MET Z'N 77 zijn ze vandaag, de zusters van Maria. Van hen zijn welgeteld drie jonger dan 65. Zuster Lea Aerts, zelf bijna 70, verkaste enkele jaren geleden naar Leuven om er voor haar oudere medezusters te zorgen.

„Zorgen is een groot woord”, merkt ze op. „Wij proberen hier met vijf zusters – allen zelf van een gezegende leeftijd – en met de hulp van verplegend personeel onze hulpbehoevende zusters te geven wat ze nodig hebben om zich thuis te voelen. Zuster Thérèse, één van deze vijf, volgde een cursus zorg. De andere vier steken waar nodig een handje toe.”

Voorheen woonde zuster Lea in Peer en vervolgens in Heusden-Zolder. „Dertig jaar lang was de school Agnetendal in Peer mijn

actieterrein. Eerst als leerkracht, later ook als directrice. Toevallig pikte ik daar ooit eens de telefoon op. Thérèse Coolen uit Heusden-Zolder (vorig jaar nog Limburgse laureaat van de wedstrijd *De Pluim*, die in elke provincie mensen die zich inzetten voor anderen in de kijker plaatst, *n.d.r.*) aan de lijn. Of er geen zusters waren die tussen de migranten wilden komen wonen. Uit mijn ervaring als godsdienstlerares had ik al gemerkt dat discriminatie en zelfs racisme veel te vaak opduiken. Na overleg met mijn overste verhuisden zuster Vera en ikzelf naar een migrantenwijk in de oude mijn gemeente.”

Tien jaar lang woonde zuster Lea er, tot ze naar Leuven trok om voor haar oudere medezusters te zorgen. „Dankzij mijn congregatie kon ik me jarenlang in-

zetten voor anderen. Intussen worden echter ook de zusters in onze congregatie ouder en hebben ze nood aan zorg. Nu kan ik, samen met nog enkele zusters, hen de aandacht geven die onze ouderen wensen. We proberen voor hen te zorgen zoals een dochter dat voor haar moeder zou doen.”

Looprekjes

Het huis in Leuven kan 26 zorgbehoevende zusters herbergen. In een aan hun noden aangepaste omgeving genieten de zusters er van hun oude dag. Zuster Thérèse Paesen, zelf al 54 jaar woonachtig in Leuven, is de enige verzorgster die daartoe een opleiding genoot. „Al die tijd draag ik hier de zorg voor ons huis en zijn inwoners. Ik

sta elke ochtend op om tien vóór zes om koffie te zetten voor onze medezusters. Het ochtendgebed volg ik vanuit de keuken, terwijl ik de dienbladen voor het ontbijt klaarzet. Dit is de enige maaltijd die onze zusters op hun kamers nuttigen.”

In de loop van de voormiddag dalen de zusters af naar de benedenverdieping, voor een kopje koffie of thee en een wandelingetje. „We kiezen ervoor om onze zusters actief te houden. Zo liet ik looprekjes aanschaffen, zodat ze mobiel blijven”, vervolgt zuster Thérèse fier. „Een zuster van De Jacht in Heverlee wilde weten waarom onze oudere zusters nog zo actief zijn. Dankzij die looprekjes, daarvan ben ik overtuigd! Ze blijven bewegen en wij moedigen dat aan. Slechts een van onze zusters is aan een rolstoel gekluis-

terd, maar ook haar rijden we rond, zodat ze niet op haar kamer moet blijven.”

Zuster Lea neemt over: „Voor de verpleging zet het personeel z'n beste beentje voor. Onze zusters krijgen echt alles wat ze nodig hebben. Alleen tussen acht en tien uur 's avonds kunnen we niet rekenen op verplegend personeel. Dan zijn we met minstens twee zusters present. Wij, de vijf omringende zusters, zorgen bij sprongen in het dagprogramma, en hebben ieder ook onze taak. Ik bijvoorbeeld bezoek onze zieke zusters in het ziekenhuis.”

Erbij horen

De vijf zusters slapen in het rvt-gedeelte van hun huis. Zo kunnen ze 's nachts desgewenst hulp bieden. In het aanpalende gebouw wonen nog 'actieve' zusters van Maria en de kapel is gemeenschappelijk. Zuster Lea: „De eucharistie kunnen we niet meer dagelijks vieren, aangezien niet altijd een priester beschikbaar is. Toch houden de actieve en minder actieve zusters dagelijks een gemeenschappelijk gebed. Dat is een van de momenten waarop onze zorgbehoevende zusters echt voelen dat ze er nog bij horen.”

Zuster Thérèse vult aan: „Na het middagslaapje hebben ze vrij. Ze bidden dan samen het rozenhoedje, doen wat handwerk of spelen kaart, en nuttigen samen koffie met een koekje. We stimuleren hen ook met wat turnoefeningen of gaan op wandel.”

Of zuster Lea haar engagement in de migrantenwijk niet mist? „We zochten intensief naar opvolging voor onze aanwezigheid in Heusden-Zolder. Onze voorgangers daar waren kleine zusters van Charles de Foucauld en dochters der Liefde. Andere zusters vinden bleek niet makkelijk en voorlopig neemt het Integratiecentrum van Heusden-Zolder ons engagement over. Er is ons wel stilletjes beloofd dat er binnenkort opnieuw zusters zullen wonen tussen de migranten, maar of het daadwerkelijk zover komt, weet ik niet.”

„Of ik het mis? Natuurlijk, maar gelukkig bestaan e-mail en telefoon, zodat ik toch in contact blijf met de mensen ginds. Nog eens op bezoek gaan lijkt me ook moeilijk, want dan moet ik alle families bezoeken die ik ooit kende. Onbegonnen werk! Wel houd ik mooie herinneringen over aan ons engagement onder de migranten. Ik ontdekte er een wereld die ik niet kende. Ik wist bijvoorbeeld niet hoe snel mensen – en niet enkel migranten – in de armoede kunnen terechtkomen. En ik kon er gelukkig ook ervaren dat anderen het voor deze mensen opnemen, bijvoorbeeld in de schoot van de Sint-Vincentiusbeweging. Ik leerde met andere ogen te kijken naar de problemen van onze tijd. Toch ben ik ook hier in Leuven gelukkig. Het is een minder druk maar gebonden leven. Dagelijks zie ik hoe rustig mijn medezusters hun oude dag kunnen doorbrengen bij ons. En daarvan geniet ook ik.”

Zuster Thérèse (met bloeddrukmeter) en naast haar zuster Lea zorgen dat hun medezusters niet aan bed gekluisterd zijn. © Hugo Maris